

p30konkor.com

عنوان آزمون : فنون ۱۱ فصل ۲ درس ۴-۶

نام و نام خانوادگی :

زمان آزمون :

پایه تحصیلی :

تاریخ برگزاری

نام دبیر :

ردیف	لطفًا پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید	بارم
۱	<p>متن زیر را بخوانید و به سؤالات پاسخ دهید.</p> <p>«فژاش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. درختان را به خلعت نوروزی، قباى سبز ورق در برگرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع، کلاه شکوفه بر سر نهاده»</p> <p>الف) چه آرایه‌ای در حوزه علم بیان، بیشتر در متن به کار رفته است؟</p> <p>ب) یک استعاره در سطر اول بیابید.</p> <p>ج) یک ویژگی زبانی در متن بیابید.</p>	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳
۲	<p>با توجه به غزل زیر به سؤالات پاسخ دهید.</p> <p>«مرا تو غایت مقصودی از جهان ای دوست / هزار جان عزیزت فدای جان ای دوست چنان به دام تو الفت گرفت مرغ دلم / که یاد می‌نکند عهد آشیان ای دوست گرم تو در نگشایی کجا توانم رفت / به راستان که بمیرم بر آستان ای دوست مرا رضای تو باید، نه زندگانی خویش / اگر مراد تو قتل است، وارهان ای دوست که گفت سعدی از آسیب عشق بگریزد / به دوستی که غلط برد گمان ای دوست»</p> <p>الف) غزل بالا در چه سبکی سروده شده است؟</p> <p>ب) وزن غزل همسان است. (درست / نادرست)</p> <p>ج) یک ویژگی ادبی در بیت آخر بیابید.</p> <p>د) یک ویژگی فکری بیابید و بنویسید.</p>	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳
۳	<p>در کدام بیت هجای پایانی از رکن آخر کاسته شده است (محذوف است) علامت هجایی «رکن پایانی» را بنویسید.</p> <p>الف) ز یزدان دان، نه از ارکان، که کوتاه‌دیدگی باشد / که خطی کز خرد خیزد، تو آن را از بنان بینی</p> <p>ب) یار شدم، یار شدم، با غم تو یار شدم / تا که رسیدم بر تو، از همه بیزار شدم</p> <p>ج) گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود / داغ عشق تو گلی نیست که از یاد رود</p>	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳
۴	<p>وزن عروضی بیت «ما به غم خو کرده‌ایم ای دوست ما را غم فرست / تحفه‌ای کز غم فرستی نزد ما هر دم فرست» با کدام بیت متفاوت است؟</p> <p>الف) تا نگردي بی‌خبر از جسم و جان / کی خبر یابی ز جانان یک زمان</p> <p>ب) سینه مالامال درد است ای دریغا مرهمی / دل ز تنهایی به جان آمد خدا را مرهمی</p>	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳
۵	<p>در عبارت زیر قرینه مجاز را مشخص کنید.</p> <p>جهان خوردم و کارها راندم.</p>	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳
۶	<p>کدام‌یک از موارد زیر از ویژگی‌های زبانی سبک عراقی محسوب می‌شود؟</p> <p>الف) در شعر این دوره کاربرد غزل بیشتر شد و جایگاه تخلص در انتهای آن تثبیت گردید.</p> <p>ب) شعر این دوره از دربار خارج شد؛ قصیده از رونق افتاد و غزل عارفانه و عاشقانه رواج یافت.</p> <p>ج) به‌کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول در جمله کم شده است.</p>	سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۳

۷	<p>واژه «دشت» در کدام گزینه معنای حقیقی و در کدام گزینه معنای مجازی دارد؟ الف) خروشی برآمد ز دشت و ز شهر / غم آمد جهان را از آن کار بهر ب) چو از دشت نزدیک شهر آمدند / کزان شهر جوینده بهر آمدند</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>				
۸	<p>در مصراع «من آن نگین سلیمان به هیچ نستادم / که گاهگاه بر او دست اهرمن باشد» کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟ معنای مجازی آن را بنویسید.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>				
۹	<p>برای هریک از موارد زیر، وزن واژه مناسب بنویسید.</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>الف) می‌نوشتم:</td><td></td></tr> <tr> <td>ب) دریادلان:</td><td></td></tr> </table> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>	الف) می‌نوشتم:		ب) دریادلان:	
الف) می‌نوشتم:					
ب) دریادلان:					
۱۰	<p>با توجه به ابیات زیر از «کلیم کاشانی» به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید. «گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود / داغ عشق تو گلی نیست که از یاد رود نرود حسرت آن چاه زنخدان از دل / تشنه را آب محال است که از یاد رود نتوان از سر او برد هوای شیرین / لشگر خسرو اگر بر سر فرهاد رود کاش چون شمع همه سر شود اعضای «کلیم» / تا سراسر به ره عشق تو بر باد رود» الف) با توجه به کار بردن مضمون‌های ابداعی «کلیم کاشانی» چه لقبی او داده‌اند؟ ب) ترکیب «داغ عشق» چه نوع اضافه‌ای است؟ ج) بیت سوم به چه داستانی تلمیح دارد؟ د) در بیت سوم معنای مجازی «سر» را بنویسید.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>				
۱۱	<p>در ابیات زیر، نوع استعاره‌ها را از نظر آشکار (مصرحه) و پنهان (مکنیه) مشخص کنید. الف) مرا برف بارید بر پرّ زاغ / نشاید چو بلبل تماشای باغ ب) شب ایستاده است / خیره نگاه او / بر چارچوب پنجره من</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>				
۱۲	<p>در کدام گزینه مجاز با علاقه شباهت به کار رفته است؟ الف) چو دانست کز مرگ نتوان گریخت / بسی آب خونین ز نرگس بریخت ب) به یاد روی شیرین بیت می‌گفت / چو آتش تیشه می‌زد کوه می‌سفت</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>				
۱۳	<p>معنای مجازی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) فرشتگان سنگ به وی می‌زدند که خاکی-وآبی را چه رسد که حدیث کند؟ ب) درخت تو گر بار دانش بگیرد / به زیر آوری چرخ نیلوفری را</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>				
۱۴	<p>واژه «پیمانه» در کدام گزینه معنای حقیقی و در کدام گزینه معنای مجازی دارد؟ الف) یکی پیمانه پر کرد و به من داد / که از آب وی آتش در من افتاد ب) گفתי ز سر عهد ازل یک سخن بگو / آن گه بگویمت که دو پیمانه درکشم</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>				

<div>الف) ستاره:</div> <div>ب) آسمانی:</div>	۱۵	برای هریک از موارد زیر، وزن واژه مناسب بنویسید.
سوالات امتحانات نهایی متوسطه-یازدهم-خردادماه ۱۴۰۲		
سعدی	۱۶	وزن بیت زیر را مشخص کنید: بضاعت نیاوردم الاّ امید
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)		
جامی	۱۷	بیت زیر را از نظر فکری و ادبی بررسی نمایید: سپید شد چو درخت شکوفه دار سرم
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)		
فروغی بسطامی	۱۸	در بیت زیر مجاز و قرینه را مشخص نمایید: دست فلک ز کارم وقتی گره گشاید
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)		
شهریار	۱۹	در سروده زیر مجاز را مشخص کنید: برو ای گدای مسکیندر خانه علی زن
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)		
حافظ	۲۰	در سروده زیر مجاز را مشخص کنید: دل عالمی بسوزی چو عذار بر فروزی
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)		
حافظ	۲۱	در سروده زیر مجاز را مشخص کنید: چرا چون لاله خونین دل نباشم
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)		
رشیدالدین میبیدی	۲۲	در سروده زیر مجاز را مشخص کنید: فریشتگان سنگ به وی میزدند که خاکی و آبی را چه رسد که حدیث کند؟
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)		
سعدی	۲۳	معنای حقیقی و مجازی را در واژه مشخص شده بررسی کنید: سیر آن ندارد امشب که برآید آفتابی
مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)		

۲۴	معنای حقیقی و مجازی را در واژهٔ مشخص شده بررسی کنید: سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق مولوی
ابیات زیر را بخوانید و به ۲ پرسش بعدی پاسخ دهید. ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی / چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی در گلستان چشمم ز چه رو همیشه باز است؟ / به امید آنکه شاید تو به چشم من درآیی سر برگ گل ندارم، ز چه رو روم به گلشن؟ / که شنیده‌ام ز گل‌ها همه بوی بی‌وفایی فخرالدین عراقی	
۲۵	ویژگی‌های ادبی سبک عراقی را در آن بیابید. مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۲۶	دو مورد از ویژگی‌های فکری ابیات را بنویسید. مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۲۷	بیت زیر متناسب با پایه‌های آوایی تفکیک کنید، سپس وزن و نشانه‌های هجایی آن را بنویسید. عزیزا کاسهٔ چشمم سرایت میان هر دو چشمم جای پایت باباطاهر مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۲۸	بیت زیر متناسب با پایه‌های آوایی تفکیک کنید، سپس وزن و نشانه‌های هجایی آن را بنویسید. خوشا از نی خوشا از سر سرودن خوشا نی‌نامه‌ای دیگر سرودن قیصر امین‌پور مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۲۹	بیت زیر متناسب با پایه‌های آوایی تفکیک کنید، سپس وزن و نشانه‌های هجایی آن را بنویسید. سحرگه بلبل آواز می‌کرد همی نالید و با گل راز می‌کرد سلمان ساوجی مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۳۰	بیت زیر را متناسب با پایه‌های آوایی تفکیک کنید، سپس نشانه‌های هجایی را در خانه‌ها قرار دهید. چه غم دیوار اَمّت را که دارد چون تو پشتیبان چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان سعدی مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۳۱	بیت زیر را متناسب با پایه‌های آوایی تفکیک کنید، سپس وزن آن را بنویسید. به گیتی هر کجا درد دلی بود به هم کردند و عشقش نام کردند. فخرالدین عراقی مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)

برای هر یک از موارد زیر؛ مانند نمونه وزن واژه مناسب بنویسید و نشانه‌های هجایی آن را مشخص کنید:

نمونه	وزن واژه	نشانه‌های هجایی
کبوتر	فعلون	— — U
می‌نوشتم	.....	.....
دریا دلان	.....	.....
نمی‌دانم	.....	.....
دری بگشا	.....	.....
بامدادی	.....	.....
با ادبان	.....	.....
کجایی	.....	.....

۳۲

مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)

پایه‌های آوایی را در بیت زیر مشخص کنید.
اگر جنگ خواهی و خون ریختن
بر این گونه سختی برآویختن

۳۳

مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)

ویژگی‌های فکری متن زیر را بنویسید.
بدان که شریعت، گفتِ انبیاست و طریقت، کردِ انبیاست. سالک باید که اوّل از علم
شریعت آنچه ما لایبّد است، بیاموزد و یادگیرد و آنگاه از عمل طریقت، آنچه مالایبّد است به جای آورد تا از انوار
حقیقت به قدر سعی و کوشش وی روی نماید.

۳۴

عزیزالدین بن محمد نَسَفی

مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)

یک مورد از ویژگی فکری بیت‌های زیر را بنویسید؛ سپس تشبیه‌های موجود را بیابید و نوع آنها را مشخص کنید.
آتش است آب دیدهٔ مظلوم / چون روان گشت، خشک و تر سوزد
تو چو شمع از او هراسان باش / کاوّل، آتش ز شمع سر سوزد

۳۵

مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)

چرا در عصر مغول و تیمور، تاریخ‌نویسی رواج پیدا کرد؟ توضیح دهید.

۳۶

مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)

شعر زیر را بخوانید و به ۴ پرسش بعدی پاسخ دهید.
آن یکی آمد در یاری بزد / گفت یارش: «کیستی ای معتمد؟»
گفت من؛ گفتش «برو هنگام نیست» / بر چنین خوانی مقام خام نیست
خام را جز آتش هجر و فراق / کی پزد کی وارهاند از نفاق؟
رفت آن مسکین و سالی در سفر / در فراق دوست سوزید از شرر
پخته شد آن سوخته؛ پس بازگشت / باز گرد خانهٔ انباز گشت
حلقه زد بر در به صد ترس و ادب / تا بنجهد بی‌ادب لفظی ز لب
بانگ زد یارش که «بر در کیست آن؟» / گفت «بر در هم تویی ای دلستان»

مولوی

۳۷	دو مورد از ویژگی‌های زبانی ابیات بالا را بنویسید.	مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۳۸	ویژگی فکری حاکم بر شعر چیست؟	مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۳۹	دو مورد از ویژگی‌های ادبی شعر را بنویسید.	مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۴۰	بیت پایانی را تقطیع هجایی کنید و در جدول بنویسید.	مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه یازدهم-علوم و فنون ادبی(۲)
۴۱	<p>در میان مجازهای زیر، استعاره‌ها را مشخص کنید.</p> <p>گل‌برگ را ز سنبِلِ مشکین نقاب کن</p> <p>یعنی که رخ بپوش و جهانی خراب کن</p> <p>«حافظ»</p> <p>عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت</p> <p>فتنه‌انگیز جهان یرگس-جادوی تو بود</p> <p>«حافظ»</p> <p>هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای</p> <p>من در میان جمع و دِلِم-جای دیگر است</p> <p>«سعدی»</p> <p>زبان خامه ندارد سِرِ بیان فراق</p> <p>وگرنه شرح دهم با تو داستان فراق</p> <p>«حافظ»</p> <p>الا ای باد شبگیری بگو آن ماه مجلس را</p> <p>تو آزادی و خلقی در غم رویت گرفتاران</p> <p>«سعدی»</p> <p>ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد</p> <p>دل رمیده‌ی ما را انیس و مونس شد</p> <p>«حافظ»</p> <p>دفتر فکرت بشوی، گفته‌ی سعدی بگوی</p> <p>دامن گوهر بیار بر سِرِ مجلس ببار</p> <p>«سعدی»</p>	<p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-سال سوم-آرایه های ادبی (انسانی)</p>
۴۲	<p>در بیت زیر، واژه‌هایی را مشخص کرده‌ایم. کدام واژه حقیقت و کدام مجاز است؟ در هر مجاز، قرینه را نشان دهید.</p> <p>کار پاکان را قیاس از خود مگیر</p> <p>گرچه ماند در نبشتن شیر و شیر</p> <p>«مولوی»</p>	مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-سال سوم-آرایه های ادبی (انسانی)
۴۳	<p>در بیت زیر، واژه‌هایی را مشخص کرده‌ایم. کدام واژه حقیقت و کدام مجاز است؟ در هر مجاز، قرینه را نشان دهید.</p> <p>چو آشامیدم این پیمانه را پاک</p> <p>در افتادم زمستی بر سر خاک</p> <p>«گلشن راز»</p>	مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-سال سوم-آرایه های ادبی (انسانی)
۴۴	<p>در بیت زیر، واژه‌هایی را مشخص کرده‌ایم. کدام واژه حقیقت و کدام مجاز است؟ در هر مجاز، قرینه را نشان دهید.</p> <p>آفرین جان آفرین پاک را</p> <p>آن که جان بخشید و ایمان خاک را</p> <p>«عطار»</p>	مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-سال سوم-آرایه های ادبی (انسانی)

۴۵	<p>در بیت زیر، واژه‌هایی را مشخص کرده‌ایم. کدام واژه حقیقت و کدام مجاز است؟ در هر مجاز، قرینه را نشان دهید.</p> <p>سیر ما نداری، سیر خویش گیر</p> <p>«سعدی»</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-سال سوم-آرایه های ادبی (انسانی)</p>
۴۶	<p>مفهوم کدام بیت، با ابیات دیگر تفاوت دارد؟</p> <p>۱ تا فضل و عقل بینی بی‌معرفت نشینی / یک نکته‌ات بگویم خود را مبین و رستی</p> <p>۲ آن کشیدم ز تو ای آتش هجران که چو شمع / جز فنای خودم از دست تو تدبیر نبود</p> <p>۳ در ره عشق از آن سوی فنا صد خطر است / تا نگویی که چو عمرم به سر آمد رستم</p> <p>۴ چگونه در تو رسم تا ز خود برون نروم / چرا که هستی من در میان حجاب من است</p> <p>کنکوره‌های خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>
۴۷	<p>مفهوم «منشین ترش از گردش ایام که صبر / گرچه تلخ است ولیکن بر شیرین دارد»، در کدام بیت یافت می‌شود؟</p> <p>۱ صبر چون پروانه باید کردنت بر داغ عشق / ای که صحبت با یکی داری نه در مقدار خویش</p> <p>۲ هر که بر داغ حوادث همچو مردان صبر کرد / خورد آب زندگی زین آتشین پیمانه‌ها</p> <p>۳ گفתי صبور باش به سودای عشق من / وقتی که صبرم از دل شیدا گرفته‌ای</p> <p>۴ زخم شمشیر غمت را به شکیبایی و عقل / چند مرهم بنهادیم و اثر می‌نرود</p> <p>کنکوره‌های خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>
۴۸	<p>کدام ابیات دارای مفهوم یکسان‌اند؟</p> <p>الف) ای گنج نوشدارو با خستگان نگه کن / مرهم به دست و ما را مجروح می‌گذاری</p> <p>ب) گر خون تازه می‌رود از ریش اهل دل / دیدار دوستان که ببینند مرهم است</p> <p>ج) کیست که مرهم نهد بر دل مجروح عشق / کش نه مجال وقوف نه ره بگریختن</p> <p>د) خوش است بر دل آزادگان جراحات دوست / به حکم آن‌که همش دوست می‌نهد مرهم</p> <p>هـ) از دگری چه حاصلم تا ز تو مهر بگسلم / هم تو که خسته‌ای دلم مرهم ریش خسته‌ای</p> <p>۱ الف - د - هـ ۲ ب - ج - د ۳ ب - د - هـ ۴ الف - ج - د</p> <p>کنکوره‌های خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>
۴۹	<p>در کدام بیت، هر سه آرایه «مجاز، جناس و تشبیه» مشهود است؟</p> <p>۱ گر به سر من آن پری از سر ناز بگذرد / بر سر راهش افکنم پیرهن دریده را</p> <p>۲ گر به شمشیرت گُشد ابروی او تسلیم شو / و به زنجیرت کُشد گیسوی او آرام باش</p> <p>۳ نیش سر مژگانت ببرید رگ جانم / زان هر نفسی چشمم خون جگر افشاند</p> <p>۴ فصل گل از باده توبه داده مرا شیخ / غیرت باد بهار اگر بگذارد</p> <p>کنکوره‌های خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>

	<p>کدام ابیات «دوبه‌دو»، مفهوم یکسانی دارند؟</p> <p>الف) چون به سخن دم زند طوطی طبع خوشم / کز شکر آرد به بار شاخ نبات سخن ب) به نثر اگر چه توان گوهر سخن سفتن / ولی به نظم بود خوش‌نما سخن گفتن ج) به غیر شهد سکوت آن کدام شیرین است / که از حلاوت آن لب به یکدیگر چسبد د) تا سخن موزون نگردد مرغ بی‌بال و پر است / از زمین‌گیری برآید چون شود موزون سخن هـ) چون صدف هرکس که دندان بر سر دندان نهد / سینه‌اش بی‌گفتگو گنجینه دریا شود</p> <p>۱) الف و ج - د و هـ ۲) ب و د - ج و هـ ۳) الف و د - ب و ج ۴) ب و د - الف و هـ</p> <p>سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۳</p>
	<p>عبارت «در بدایت بند و چاه بود، در نهایت تخت و گاه بود»، با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟</p> <p>۱) امروز عزیز همه عالم شدی اما / ای یوسف من حال تو در چاه ندیدند ۲) مصر غربت می‌گذارد تاج عزّت بر سرش / گر ز یوسف پیرهن چاه وطن دارد دریغ ۳) اگر چه خواب یوسف را به بند انداخت در آخر / همان از محنت زندان برون آورد تعبیرش ۴) یوسف من بیش از این در چاه ظلمانی مباش / تخت کنعان خالی افتاده است زندانی مباش</p> <p>سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۳</p>
	<p>مفهوم کدام بیت متفاوت است؟</p> <p>۱) شرط عقل است که مردم بگریزند از تیر / من گر از دست تو باشد مژه بر هم نزنم ۲) محب صادق اگر صاحبش به تیر زند / محبتش نگذارد که برکند پیکان ۳) شهری اگر به قصد من جمع شوند و متفق / با همه تیغ برکشم وز تو سپر بیفکنم ۴) چون دلارام می‌زند شمشیر / سر ببازیم و رخ نگردانیم</p> <p>سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۳</p>
	<p>مفهوم کلی کدام بیت متفاوت است؟</p> <p>۱) سهو و خطای بنده گرش نیست اعتبار / معنی عفو و رحمت پروردگار چیست؟ ۲) زان‌جا که پرده‌پوشی عفو کریم توست / بر قلب ما ببخش که نقدی است کم‌عیار ۳) هست امیدم که علی‌رغم عدو روز جزا / فیض عفوش ننهد بار گنه بر دوشم ۴) منم که بی‌تو نفس می‌کشم زهی خجلت / مگر تو عفو کنی ورنه چیست عذر گناه</p> <p>سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت</p>
	<p>کدام بیت با بیت زیر، تناسب مفهومی دارد؟</p> <p>«ما گرچه مرد تلخ شنیدن نه‌ایم؛ لیک / تلخی که از زبان تو آید شنیدنی است»</p> <p>۱) ترش‌روی بهتر کند سرزنش / که یاران خوش‌طبع شیرین‌منش ۲) تلخ کی باشد کسی را کش برند / از میان زهرماران سوی قند ۳) ترش نباشم اگر صد جواب تلخ دهی / که از دهان تو شیرین و دلنواز آید ۴) از آن جمله تلخی که بر من گذشت / دهانم جز امروز شیرین نگشت</p> <p>کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>

	<p>مفهوم کلی بیت زیر با کدام بیت تناسب دارد؟ «کس چو حافظ نگشاد از رخ اندیشه نقاب / تا سر زلف سخن را به قلم شانه زدند»</p> <p>۱ اگرچه زیر هر سنگی چو خاقانی صدی بینی / از این برتر سخن باری نپندارم که دارد کس</p> <p>۲ سخن ابن‌یمین گرچه سراسر گهر است / لیکن از گوش تو چون حلقه به در می‌ماند</p> <p>۳ خواهی که جای در دل شکرلبان کنی / همت ز کلک صائب شیرین‌زبان طلب</p> <p>۴ سخن ابن‌یمین گوش کن ای عشوهِفروش / تا همه گوش تو در گوهر موزون گیرد</p> <p>سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت</p>	۵۵
	<p>مفهوم کدام بیت، در بیت زیر نهفته شده است؟ «تا دل هرزه‌گرد من رفت به چین زلف او / زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند»</p> <p>۱ در چین زلفش ای دل مسکین چگونه‌ای / کاشفته گفت باد صبا شرح حال تو</p> <p>۲ آن دل که سفر کرده به چین سر زلفت / یا رب که در آن شام غریبان به چه حال است</p> <p>۳ شد به چین سر زلف تو و این عین خطاست / تا من دلشده را از سفر او چه رسد</p> <p>۴ در چین طره تو دل بی‌حفاظ من / هرگز نگفت مسکن مألوف یاد باد</p> <p>کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>	۵۶
	<p>در کدام ابیات، آرایه «مجاز» یافت می‌شود؟ الف: به کهسار چون ابر خوش بر شدی / نه زان ابر کز خوی تنش تر شدی ب: گفتم بیا صفای مودت به هم مزن / گفتا برو به راه کدورت قدم مزن ج: جهان‌جوی در زیر پولاد بود / به خفتانش بر تیر چون باد بود د: در آن ملک قارون برفتی دلیر / که شه دادگر بود و درویش سیر ه: گرچه دورو همچو زرم مهر تو دارد نظرم / از مه و از مهر فلک مه‌تر و افلاک‌ترم</p> <p>۱ الف - ب - د - ه ۲ الف - ج - د - ه ۳ ب - ج - د ۴ الف - ب - ج</p> <p>کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>	۵۷
	<p>کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟ «کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد / یک نکته از این معنی گفتیم و همین باشد»</p> <p>۱ حافظ اندیشه کن از نازکی خاطر یار / برو از درگهش این ناله و فریاد ببر</p> <p>۲ مجو ز خاطر ناخوش تلاش معنی خوش / سخن طراز قلم از دماغ تر باشد</p> <p>۳ هیچ‌کس را نیست انصاف ده ای حاکم حق / این زبان قلم و فکرت خاطر که مراست</p> <p>۴ خشک است شعرم آخر دیر است تا مرا / از بحر شعر نوک قلم تر نیامده است</p> <p>کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>	۵۸

۵۹	<p>از دیدگاه تاریخ ادبیات، کدامیک از قسمت‌های مشخص شده، <u>نادریست</u> است؟</p> <p>«نثر فنی در قرن هفتم ضعیف می‌شود و در قرن هشتم از میان می‌رود. <u>ملاحسین</u>» ۱</p> <p>واعظ کاشفی <u>کلیله و دمنه</u> را به انشای دوره خود باز می‌گرداند و آن را «انوار سهیلی» ۲</p> <p>می‌نامد. تاریخ‌نویسی در این دوره به <u>اسلوب ساده رواج می‌یابد</u>؛ نثر ساده این دوره ۳</p> <p>همه جا فصیح و بلیغ است.» ۴</p> <p>۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)</p> <p>کنکوره‌های خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>
۶۰	<p>مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟</p> <p>۱ (۱) جان و دل و تن حجاب ره بود و کنون / تن دل شد دل جان شد و جان جانان گشت</p> <p>۲ (۲) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن / من خود به چشم خویشتن دیدم که جانم می‌رود</p> <p>۳ (۳) از پیش من آن شوخ چو تعجیل‌کنان رفت / دل نعره برآورد که جان رفت و روان رفت</p> <p>۴ (۴) حال عجیبی روز وداعش دارم / من از سر جان و او ز من می‌گذرد</p> <p>سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه</p>
۶۱	<p>وزن مقابل کدام مصراع «درست» است؟</p> <p>۱ (۱) من از سطح سیمانی قرن می‌ترسم (فعولن فعولن فعولن فَعْل)</p> <p>۲ (۲) دورها آوایی است که مرا می‌خواند (فاعلاتن فعْلن فاعلاتن فع)</p> <p>۳ (۳) فریادشان تَمَوّج شَطّ حیات بود (مستفعلن مفاعِلْ مستفعلْ فَعْل)</p> <p>۴ (۴) گونه شب شسته بود از گریه مهتاب (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع)</p> <p>سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه</p>
۶۲	<p>کدام موارد، بیانگر ویژگی‌های «فکری نثر» در دوره‌های «هفتم، هشتم و نهم» است؟</p> <p>الف: ساده بودن فکر و کلام و درنیامیختن آن با پیچیدگی‌های عرفانی و حکمی و اندیشه‌های فلسفی.</p> <p>ب: از بین رفتن تعمق و تفکر در اندیشه ادیبان و جایگزین شدن صنایع ادبی و مصنوع ساختن متون ادبی.</p> <p>ج: تضعیف تحقیق و تتبع در بین علما و ادیبان به دلیل نبودن استادان بزرگ و از بین رفتن مراکز علمی.</p> <p>د: فراگرفتن ضعف و انحطاط فکری به علت کشتن یا متواری ساختن فضلا و نابودی کتابخانه‌ها و عدم صحت و اتقان مطالب.</p> <p>۱ (۱) الف و ب ۲ (۲) ب و د ۳ (۳) الف و ج ۴ (۴) ج و د</p> <p>سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه</p>

	<p>کدام بیت «فاقد» مجاز است؟</p> <p>۱ خسروی کار گدایی کی بود / این به بازوی چو مایی کی بود</p> <p>۲ غم تو دست برآورد و خون چشمم ریخت / مکن که دست برآرم به رتّنا ای دوست</p> <p>۳ من ای گل دوست می‌دارم تو را کز بوی مشکینت / چنان مستم که گویی بوی یار مهربان آید</p> <p>۴ بدان آهن که او سنگ آزمون کرد / تواند بیستون را بی‌ستون کرد</p> <p>سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه</p>	۶۳
	<p>همه ابیات با بیت زیر ارتباط مفهومی دارند؛ به جز:</p> <p>«تنور لاله چنان برفروخت باد بهار / که غنچه غرق عرق گشت و گل به جوش آمد»</p> <p>۱ شکوفه شور فکنده است در گلستان‌ها / شده است خوان زمین گم در این نمک‌دان‌ها</p> <p>۲ زمین شده است ز برگ شکوفه سیمین‌تن / گشوده است بغل باغ از خیابان‌ها</p> <p>۳ خوش است فصل بهاران شراب نوشیدن / به روی سبزه و گل همچو آب غلتیدن</p> <p>۴ گشود سبزه به دست نیاز دامن شوق / شکوفه عشوه ببارید و سروناز آورد</p> <p>سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱</p>	۶۴
	<p>کدام بیت با بیت زیر مفهوم یکسانی دارد؟</p> <p>«مرا رضای تو باید نه زندگانی خویش / اگر مراد تو قتل است وارهان ای دوست»</p> <p>۱ خصمی که تیر کافرش اندر غزا بکشت / خونسش بریخت ابروی همچون کمان دوست</p> <p>۲ فردا که خاک مرده به حشر آدمی کنند / ای باد خاک من مطلب جز به کوی دوست</p> <p>۳ گر دوست بنده را بکشد یا پرورد / تسلیم از آن بنده و فرمان از آن دوست</p> <p>۴ گر کام دوست کشتن سعدی است باک نیست / اینم حیات بین که بمیرم به کام دوست</p> <p>سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱</p>	۶۵
	<p>کدام مورد از ویژگی‌های فکری شعر «سبک عراقی» است؟</p> <p>۱ درهم آمیختگی مختصات نو و کهن، در شعر این دوره کاملاً بارز است.</p> <p>۲ گرایش به تصوف موجب رواج اندیشه‌هایی مانند بی‌اعتباری دنیا در شعر شد</p> <p>۳ مدعیان عرفان به شرح اصطلاحات و پیچیده جلوه دادن مفاهیم آن پرداختند.</p> <p>۴ شاعران برای مضمون‌سازی از هر پدیده طبیعی یا هر موضوعی در قلمرو ذهن استفاده کردند.</p> <p>سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱</p>	۶۶
	<p>کدام ابیات دارای ویژگی‌های فکری سبک عراقی‌اند؟</p> <p>الف- من اگر خارم اگر گل چمن‌آرایی هست / که از آن دست که او می‌کشدم می‌رویم</p> <p>ب- نمی‌توان غم دل را به خنده بیرون برد / ز خنده‌رویی گل تلخی از گلاب نرفت</p> <p>ج- به سان پرستاره آسمان گردد سحرگاهان / ز سبزه آبدار و سرخ گل وز لاله بستان‌ها</p> <p>د- جسم خاک از عشق بر افلاک شد / کوه در رقص آمد و چالاک شد</p> <p>۱ الف - ج ۲ الف - د ۳ ب - ج ۴ ب - د</p> <p>کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>	۶۷

	<p>کدام بیت «فاقد» مجاز است؟</p> <p>۱ این چه دامی است که از سنبل مشکین داری / که به هر حلقه آن صد دل مسکین داری</p> <p>۲ من آن شهرم که سیلاب محبت ساخت ویرانم / تو آن گنجی که در ویرانه دلها وطن داری</p> <p>۳ جام می از کف اغیار ننوشی، نوشی / سر خوانواریم ای یار نداری، داری</p> <p>۴ از جعد پریشانست جمعی به پریشانی / وز چشم سیه مستت شهری به امان داری</p> <p>سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۱</p>	۶۸
	<p>در همهی ابیات، آرایه‌ی مجاز به چشم می‌خورد، به جز:</p> <p>۱ می‌رود صبح و اشارت می‌کند / کاین گلستان خنده‌واری بیش نیست</p> <p>۲ هزار نکته‌ی باریک‌تر ز مو این جاست / نه هر که سر بتراشد قلندری داند</p> <p>۳ من و تو غافلیم و ماه و خورشید / بر این گردون گردان نیست غافل</p> <p>۴ از تلاوت بر تو حق دارد کتاب / تو از او کامی که می‌خواهی بیاب</p> <p>کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>	۶۹
	<p>در همهی ابیات ویژگی‌های «فکری» سبک عراقی مشهود است. به جز:</p> <p>۱ می‌صوفی‌افکن کجا می‌فروشند / که در تابم از دست زهد ریایی</p> <p>۲ بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت / که در مقام رضا باش و ز قضا مگریز</p> <p>۳ نعمت عاجل و آجل به تو داد از ملکان / زان‌که ضایع نشود هر چه به جای تو کند</p> <p>۴ خبر از عشق نبوده است و نباشد همه عمر / هر که او را خبر از شنعت و رسوایی هست</p> <p>سراسری-انسانی-۱۴۰۰</p>	۷۰
	<p>مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟</p> <p>۱ مکن ای دوست ملامت من سودایی را / که تو روزی نکشیدی غم تنهایی را</p> <p>۲ نمی‌اندیشد از زخم زبان هرکس که مجنون شد / به خار و خس مقید سیل بی‌زنهار کی گردد؟</p> <p>۳ من دیوانه را سنگ ملامت شد پروبالی / نگرده سیل تا سنگین سبک رفتار کی گردد؟</p> <p>۴ ملامت را سپر سازیم بر خویش / ملامت عشق را تاج است و افسر</p> <p>کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>	۷۱
	<p>عبارت زیر با کدام بیت، ارتباط مفهومی دارد؟</p> <p>«حیات از عشق می‌شناس و ممات بی‌عشق می‌یاب.»</p> <p>۱ آتش گل همیشه بهار است عشق را / پروانه را به سیر گلستان چه حاجت است</p> <p>۲ گر برآرد عشق دود از عقل جای رحم نیست / خانه‌ی زنبور کافر مستحق آتش است</p> <p>۳ از عشق محال است که دلها نشود آب / هر گل که در این باغ بود خرج گلاب است</p> <p>۴ هرچه جز گوهر عشق است در این بحر کف است / هر حیاتی که نه در عشق سرآید تلف است</p> <p>کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی</p>	۷۲

۱ الف) تشبیه / اضافه تشبیهی

ب) فرش زمردین

ج) استفاده از لغات عربی / درآمیختن مختصات نو و کهن / حذف فعل به قرینه (یک مورد کافیست).

۲ الف) عراقی

ب) نادرست

ج) کاربرد تخلص در بیت آخر / تکرار

د) جانفشانی برای معشوق / گرایشات عرفان و تصوف / فداکاری عاشق / جاودانگی عشق

۳ گزینه ج UU –

۴ گزینه الف

۵ خوردم

۶ گزینه ج

ب) حقیقی (ص ۵۲)

۷ الف) مجازی

۸ نگین مجاز از انگشتر (ص ۵۴)

ب) مستفعلن (ص ۴۶)

۹ الف) فاعلاتن

ب) اضافه تشبیهی

۱۰ الف) خلاق المعانی ثانی

د) اندیشه، ذهن (ص ۷۰)

ج) داستان خسرو و شیرین یا شیرین و فرهاد

ب) استعاره پنهان یا مکنیه (ص ۷۳)

۱۱ الف) استعاره آشکار یا مصرحه

۱۲ گزینه الف

ب) فلک، آسمان (ص ۵۴)

۱۳ الف) تمامی موجودات (ص ۵۴)

ب) مجازی (ص ۵۱)

۱۴ الف) حقیقی

ب) فاعلاتن (ص ۴۶)

۱۵ الف) فعولن

۱۶ فعولن فعولن فعولن فعل

۱۷ شعر در قلمرو فکری، بازگوکننده احساسات فردی شاعر نسبت به پیری و گذر عمر است. او از سپری شدن عمری که جز غم

و ناراحتی برایش حاصلی نداشته، ناراحت است. در قلمرو ادبی، بارزترین آرایه آن، کاربرد سر در معنای مجازی است.

منظور از سر در این بیت، موی سر است. از طرفی، سر به درخت شکوفه‌دار نیز تشبیه شده است، منظور از شکوفه‌ها،

موهای سفید شاعر هستند. در مصراع دوم، درخت، کاربرد استعاری دارد. (استعاره مصرحه)؛ بر و سر با یکدیگر جناس

ناهمسان (ناقص) اختلافی تشکیل می‌دهند.

۲۵ شعر در قالب غزلی از سبک عراقی است و زبان لطیفی دارد؛ شاعر سعی کرده با تصویرسازی، احساسات عاشقانه خود را بیان نماید: خون: کنایه از اشک خونین خود را در مصراع دوم بیت نخست، به گل باغ آشنایی نیز تشبیه کرده است. در دل همین ترکیب، یک تشبیه فشرده دیگر وجود دارد: باغ آشنایی. این تشبیه، بلیغ (فشرده) است. در بیت دوم، تشبیه دیگری به‌کار رفته است: گلستان چشم؛ این تشبیه نیز فشرده (بلیغ) اضافی است. در همین بیت، چشم در مصراع دوم، کارکرد استعاری پیدا کرده است. در بیت آخر یک استعاره و یک مجاز برجسته وجود دارد: سر (خیال، تصمیم)؛ در مصراع دوم استعاره‌ای در قالب تشخیص به‌کار رفته است: شنیده‌ام ز گل‌ها ...؛ در همین بیت شنیدن بو، نوعی حس‌آمیزی است، زیرا بو شنیدن نیست؛ گهگاه تناسب واژگانی نیز دیده می‌شود: گل و گلشن، گلستان و در؛ کاربرد تمامی آرایه‌های به‌کار رفته، تأییدکننده یکی از بارزترین ویژگی‌های شعر سبک عراقی است؛ شعری که توجه فوق‌العاده به آرایه‌های ادبی دارد.

۲۶ شعر بازگو کننده افکار و اندیشه‌های عارفانه عراقی، شاعر معروف قرن هفتم است. وی از جمله عرفای این قرن به‌شمار می‌آید و آثار عرفانی‌اش در دو حوزه غنایی و تعلیمی معروفند. در این غزل نیز، میل و نیاز به وصل حق، عارف را به راز و نیاز عاشقانه واداشته است. همچنین، مفاهیم مندرج در شعر، نشان‌دهنده اهمیت دادن شعرای سبک عراقی به پالایش روح و روان داد: او برای وصل باید اشک بریزد و هجران را تاب بیاورد، زیرا این هجران لازمه رسیدن به وصل است: چه کنم که هست این‌ها ...

پایه‌های آوایی	عَ زِ زَم کا	سِ یِ چَش مَم	سَ رَا یَت
	مِ یَا نِ هَر	دُ چَش مَم جا	یِ پَا یَت
وزن‌واژه	مفاعیلن	مفاعیلن	فعولن
خوشه‌های هجایی	U - - -	U - - -	U - -

۲۸

پایه‌های آوایی	خُ شَا آز نی	خُ شَا آز سَر	سُ رُو دَن
	خُ شَا نی نا	مِ ای دی گَر	سُ رُو دَن
وزن‌واژه	مفاعیلن	مفاعیلن	فعولن
خوشه‌های هجایی	--- U	--- U	-- U

۲۹

پایه‌های آوایی	سَ خَر گَه بُل	بُ لی آوا	ز می کَرَد
	هَ می نا لی	دُ با کُل را	ز می کَرَد
وزن‌واژه	مفاعیلن	مفاعیلن	فعولن
خوشه‌های هجایی	--- U	--- U	-- U

۳۰

پایه‌های آوایی	چَ غَم دی وا	رِ اُم مَت را	کِ دا رَد چُن	تُ پُش تی بان
	چَ با کَر مُو	چَ یَح ران را	کِ با شَد نو	حَ کَش تی بان
خوشه‌های هجایی	--- U	--- U	--- U	--- U

۳۱

پایه‌های آوایی	بِ گی تی هَر	کُ جا دَر دِ	دِ لی بود
	بِ هَم کَر دَن	دُ عِش قَش نا	مِ کَر دند
وزن‌واژه	مفاعیلن	مفاعیلن	فعولن

۳۲

نمونه	وزن‌واژه	خوشه هجایی
کبوتر	فعولن	-- U
می‌نوشتم	فاعلاتن	-- U -
دریادلان	مستفعلن	- U --
نمی‌دانم	مفاعیلن	--- U
دری بگشا	مفاعیلن	--- U
بامدادی	فاعلاتن	-- U -
بالدبان	مفتعلن	- U U -
کجایی	فعولن	-- U

۳۳

اَکَر جَن	گِ خا هی	یُ خون ری	خُ تَن
بَ رین گو	رِنِ سَخ تی	بَ را وی	خُ تَن

این نثر ساده و به دور از تکلف است و در حوزه ادبیات غنایی است. مضمون نوشته، عرفانی و از فضایل انسان کامل است. میل به وصال حق عارف را به پند دینی و عرفانی واداشته است. مفاهیم مندرج در متن نشان از اهمیت پالایش روح از دیدگاه نویسندگان سبک عراقی دارد.

ویژگی فکری: در بیت اول نوعی انتقاد، فریادخواهی و شکایت وجود دارد. این شکایت متأثر از شرایط ناهنجار اجتماعی زمان شاعر است. در بیت دوم نیز به مخاطب هشدار می‌دهد مراقب عملکرد خود باشد، زیرا نتیجه هر عملی بیش از همه، گریبان خود شخص را خواهد گرفت.

تشبیهات: آب دیدهٔ مظلوم مانند آتش است. (اشک دیدهٔ مظلوم: مشبه، آتش: مشبه به — تشبیه فشرده) / تو چو شمعی هراسان باش. (تو: مشبه، شمع: مشبه به، چو: ادات تشبیه، هراسان، وجه شبه)

به دلیل علاقهٔ فراوان فرمانروایان مغولی به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان.

زبان شعر به نسبت دوره‌های قبل در کاربرد حروف اضافه تغییر کرده است: در سفر (به‌جای اندر سفر) در فراق (به‌جای اندر فراق)، در شعر ساخت تاریخی افعال مشهود است: بزد (بای تأکید بر سر فعل)، سوزید (به‌جای سوخت در معنای فعل ناگذر به‌کار رفته است)، کاربرد واژگان عربی در شعر مشهود است: (معتمد، مقام، هجر، فراق، نفاق، مسکین، ...). در شعر اصطلاحات مربوط به عرفان به کار رفته است: هجر، فراق، مقام، خام، دوست؛ زبان شعر ترکیبی از ویژگی‌های شعر کهن و نو است.

با توجه به این که شعر مربوط به قرن هفتم است، نشانه‌های گرایش به عرفان و تصوّف در آن پیداست. موضوع اصلی شعر، نفی خودبینی و خودستایی است. این مفهوم از محوری‌ترین مباحث و تعالیم عرفانی است. شعر سبک عراقی نیز تمایل زیادی به ترویج و توصیهٔ اخلاق، حکمت و خودشناسی دارد. از طرفی، شرط رسیدن به مقام خودشناسی، ترک خویشتن و تحمل ریاضت و سختی است. همان توصیه‌ای که یار (شیخ، محبوب) به مرید خود دارد.

شعر بیان تمثیلی دارد؛ قالب شعر مثنوی و قافیه‌های آن در هر بیت، جداگانه است؛ در بیت تناسب‌های واژگانی رعایت شده است: هجر و فراق، پخته و سوخته؛ با توجه به این که شعر مثنوی عرفانی است، کمتر با لفظ پردازی و آرایه‌های ادبی همراه شده است.

تان	س	کی	دَر	بَر	کِ	رَش	یا	زَد	نگ	با	مصراع نخست
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	
بان	ر(ا)	مِه	ای	بی	تُ	هَم	دَر	بَر	ت	گُف	مصراع دوم
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	

گل‌برگ استعاره برای چهره‌ی زیبا/ سنبل مشکین: استعاره برای گیسوان سیاه و معطر

نرگس جادو: استعاره برای چشم فتنه انگیز

دلم: استعاره مکنیه و از نوع تشخیص

سر: مجاز (قصد)

ماه مجلس: استعاره‌ی مصرحه (یار)

ستاره‌ای: استعاره‌ی مصرحه (یار)

ماه مجلس: استعاره‌ی مصرحه

مجلس: مجاز

۴۳ پیمانه (مجاز) - قرینه (آشامیدن) زیرا آنچه آشامیده می‌شود و مست می‌کند، خود پیمانه نیست. خاک حقیقی است.

۴۴ مجاز - قرینه، بخشیدن جان و ایمان است.

۴۵ هر دو مجاز - قرینه و نشانه‌ی معنی مجازی (بر) این است که کسی نمی‌تواند سر دیگری را داشته باشد و از معنی مصراع اول نیز دریافت می‌شود که سر خود را با دست گرفتن منظور نیست.

۴۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه ۳ اشاره دارد که پس از فنای عاشق کار تمام نمی‌شود و حتی پس از مرگ نیز عاشق رها نمی‌شود. سه گزینه دیگر بر گذر از خویش برای رسیدن به معشوق تأکید دارند و هم‌مفهوم‌اند.

۴۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت صورت سؤال و بیت دوم، هر دو، فواید اختیار صبر است؛ صبر اگرچه دشوار است ولی ثمرات فراوان دارد.

۴۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم هر سه گزینه «ب - د - ه» این است که درد و درمان عاشق هر دو با مشعوق است و اگر چه فراق دشوار است، دیدار یار، تسکین‌بخش حال عاشق است. بیت الف به بی‌توجهی معشوق تأکید دارد و بیت ج نیز در جستجوی کسی است که بر رنج عاشق مرهم بنهد.

۴۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مجاز: نفس (لحظه) / جناس: سر و هر / تشبیه: سر مژگان به نیش

۵۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم ب و د: اهمیت و تأثیر موسیقی بر سخن - مفهوم ج و ه: ارزشمندی سکوت

۵۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اشاره دارد به آیه: ان مع العسر یسرا: در پس هر سختی، آسانی است.

۵۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۳) ترجیح معشوق بر همه چیز و همه کس

مفهوم سایر ابیات: ستم‌دوستی عاشق (راضی به فدا کردن جان برای معشوق)

۵۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ابیات گزینه‌های ۱ تا ۳ همگی درباره این موضوع هستند که عفو و بخشش خداوند عظیم‌تر از بار گناه بندگان است و تمامی این ابیات به شیوه‌های مختلف به توصیف پرده‌پوشی خداوند می‌پردازند. در بیت گزینه ۴ مخاطب شاعر معشوق اوست و درباره خداوند حرف نمی‌زند. شاعر به معشوقش می‌گوید من بی‌تو نفس می‌کشم و این کار بدی است (نباید بی‌تو نفس بکشم) و فقط خودت می‌توانی این گناه مرا ببخشی، من عذری برای این کارم ندارم.

۵۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بیت گزینه ۳ نیز مانند بیت سؤال با این مفهوم سروده شده است که از معشوق خوش‌بینان، حتی سخنان تلخ نیز شنیدنی و دلخواه است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در بیت صورت سؤال حافظ به توانایی شاعری خود و زیبایی سخنش مفاخره می‌کند. در بیت گزینه ۱ نیز خاقانی می‌گوید گمان نمی‌کنم کسی بهتر از من بتواند این چنین سخنان زیبایی بگوید. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: ابن‌یمین به مخاطبش می‌گوید سخن من اگرچه گهربار است، اما تو به سخنانم گوش نمی‌کنی.

گزینه ۳: صائب می‌گوید اگر می‌خواهی محبوب زیبارویان و شکرلبان شوی اشعار مرا برایشان بخوان.

گزینه ۴: ابن‌یمین به مخاطبش می‌گوید به سخنان بمن گوش کن تا گوشت پر از گوهر و جواهر شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت سؤال و گزینه ۴ هردو به این موضوع اشاره دارند که از زمانی که دل عاشق، اسیر گیسوی معشوق می‌شود، از این مکان امن، آرزوی بازگشت به وطن را ندارد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت «الف» مجازی وجود ندارد و گزینه‌های ۱ و ۴ حذف می‌شوند. در بیت «هـ» نیز خبری از مجاز نیست و بیت بر بنیاد تشبیه بنا شده و گزینه ۲ هم کنار می‌رود و پاسخ گزینه ۳ است. مجازهای گزینه‌ها:

ب: کدورت مجازاً اندوه و کینه

ج: پولاد مجازاً زره

د: درویش مجازاً فقرا

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بیت سؤال و گزینه ۲ هردو معتقدند که از جان غمگین و ناراحت، نمی‌توان انتظار شعر و سخن شاد داشت.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تمامی موارد در صفحه ۳۸ کتاب درسی علوم و فنون ۲ قابل دستیابی است. فقط مورد آخر اشتباه است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سه گزینه دیگر در مورد این است که جدایی معشوق مساوی با جان دادن عاشق است. اما در گزینه ۱ جان به منزله حجاب و مانع وصال به معشوق عرفانی است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گونه شب (فاعلاتن) شسته بود از (فاعلاتن) گریه مه (فاعلاتن) تاب (فع)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. موارد ج و د صحیح هستند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱ بازو مجاز از توان، در گزینه ۲ ربنا مجاز از دعا و در گزینه ۴ آه‌ن مجاز از تیشه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت صورت سؤال شاعر در حال توصیف بهار است. باد بهاری چنان تنور لاله را برافروخته است که غنچه عرق کرده است (شب‌نم روی غنچه) و گل به جوش آمده است (روییدن گل). در ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ هم توصیف‌ها همگی در راستای بیان شور و هیجانی است که بهار در طبیعت به بار آورده است. در بیت گزینه ۳ توصیف طبیعت و بهار دیده نمی‌شود، بلکه شاعر هوس باده‌نوشی در بهار دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بیت صورت سؤال عاشق رضایت معشوق را به زندگی خویش ترجیح می‌دهد و حتی اگر اراده معشوق بر قتل او باشد، آن را می‌پذیرد. در بیت گزینه ۴ هم سعدی به قتل خود به دست دوست راضی است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: شاعر می‌گوید آن دشمنی که با تیر کافران در جنگ نمرد، با کرشمه ابروی معشوق جان به جان‌آفرین تسلیم کرد. گزینه ۲: شاعر می‌گوید من در کوی دوست خواهم مرد و اگر خواستید در رستاخیز از خاکم دوباره مرا زنده کنید، در کوی دوست به دنبال خاک من بگردید.

گزینه ۳: شاعر اختیار کشتن یا پروردن خود را به معشوق می‌دهد و برای خود هیچ اختیاری قائل نیست. این بیت هم می‌تواند هم‌مفهوم بیت صورت سؤال باشد، اما قرابت معنایی بیت گزینه ۴ بیشتر است، چون از «پروردن» صحبت نمی‌کند و فقط «کشتن» را مطرح می‌کند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بعد از حمله مغول نیاز به سخنان آرام‌بخش و توجه به امور اخروی بیشتر شد و این امر باعث رواج بیشتر تصوف شد. برخی اندیشه‌ها، از جمله بی‌اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر به همین دلیل در شعر عراقی رواج بیشتری یافتند. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: ویژگی زبانی شعر سبک عراقی

گزینه ۳: ویژگی فکری نثر دوره عراقی

گزینه ۴: ویژگی فکری شعر سبک هندی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «صد»: مجاز از مقدار زیاد

گزینه ۳: «کف»: مجاز از دست

گزینه ۴: «شهر»: مجاز از مردم شهر

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شاعر (منوچهری) در بیت گزینه‌ی ۳ به مدح پادشاه (سلطان مسعود غزنوی) می‌پردازد و می‌گوید خداوند از آن رو نعمت حال و آینده را نصیب پادشاه کرده که هر چه به او نعمت عطا کند، بیهوده و ضایع نخواهد شد. مدح از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است و در سبک عراقی کمتر دیده می‌شود.

ویژگی‌های فکری سبک عراقی در سایر ابیات:

گزینه‌ی ۱: پرهیز از زهد ریایی

گزینه‌ی ۲: اعتقاد به قضا و قدر

گزینه‌ی ۴: ستایش عشق؛ سعدی در این بیت می‌گوید هر که در بند حفظ آبرو و دوری از رسوایی باشد (عقل معاش داشته باشد)، چیزی از عشق دریافته است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۴۶	۱	۲	۳	۴
۴۷	۱	۲	۳	۴
۴۸	۱	۲	۳	۴
۴۹	۱	۲	۳	۴
۵۰	۱	۲	۳	۴
۵۱	۱	۲	۳	۴
۵۲	۱	۲	۳	۴
۵۳	۱	۲	۳	۴
۵۴	۱	۲	۳	۴
۵۵	۱	۲	۳	۴
۵۶	۱	۲	۳	۴
۵۷	۱	۲	۳	۴
۵۸	۱	۲	۳	۴
۵۹	۱	۲	۳	۴
۶۰	۱	۲	۳	۴
۶۱	۱	۲	۳	۴
۶۲	۱	۲	۳	۴
۶۳	۱	۲	۳	۴
۶۴	۱	۲	۳	۴
۶۵	۱	۲	۳	۴
۶۶	۱	۲	۳	۴
۶۷	۱	۲	۳	۴
۶۸	۱	۲	۳	۴
۶۹	۱	۲	۳	۴
۷۰	۱	۲	۳	۴
۷۱	۱	۲	۳	۴
۷۲	۱	۲	۳	۴

